

Revistă pentru românii de pretutindeni editată de Centrul de Studii pentru Resurse Românești
Contact: office@centruldestudii.ro

**Românii timoceni la 1949 -
lipsiți de dreptul
de a-și juca hora**

pag. 2-3

**Cum se încearcă
falsificarea originii
românilor timoceni**

pag. 4-5

**Bănescu îi vrea sub
aripa sa pe românii
de pretutindeni**

pag. 6

**Voronin atacă
Europa cu limba
moldovenească**

pag. 7

**Românii din Bulgaria
cer sprijinul
Consiliului European**

pag. 8

Bănescu, comisar peste românii de pretutindeni

În perioada interbelică la București se analiza varianta înființării unui „comisariat” pentru românii din afara granițelor - cu misiunea de a-i sprijini pe aceștia în păstrarea identității lor etnice și culturale. Invazia Armatei Roșii a anulat acest proiect care va vedea lumina zilei mult mai târziu, după mai mult de jumătate de secol de deznaționalizare. Românii sud-dunăreni au intrat în statistici la categoria „alții” sau au dispărut pur și simplu din actele oficiale.

Însă nu au dispărut cu totul. Au continuat să existe și să încerce să-și păstreze identitatea - în ciuda autorităților. În ciuda vremurilor autoritățile de la București au încercat la rândul lor să nu piardă contactul cu „românii de pretutindeni”. De exemplu, ambasadorul Româ-

niei de la Belgrad informa Bucureștiul în 1949 despre faptul că românii din Valea Timocului nu aveau voie să-și joace horele fără aprobare specială de la miliția sârbă. Cu siguranță astfel de documente mai pot fi găsite în arhivele de la București ceea ce ar permite să ne facem o imagine cu privire la modalitatea de supraviețuire a culturii românești în Serbia în perioada comunismului.

Și nu doar în Serbia - Valea Timocului se întinde ca regiune geografică unitară până la Vidin, în Bulgaria. Acolo unde persecuțiile autorităților de la Sofia continuă și în ziua de azi: românii sunt lipsiți de școli și de biserici. Tocmai de aceea s-au văzut siliți să se adreseze Consiliului European pentru a le putea fi garantate

drepturile fundamentale - Bulgaria este membră a Uniunii Europene și nu ar trebui să permită ajungerea în fața instanțelor comunitare.

Însă pentru ca Bucureștiul să poată contribui la păstrarea identității românilor de pretutindeni este nevoie de o lege - lege care tocmai ce a fost retrimisă Parlamentului de către președintele Bănescu. Deocamdată un lucru e clar: excesiv de răspândita structură a diverselor instituții care se ocupă de diaspora românească s-a dovedit total falimentară. „Comisariatul” românilor de pretutindeni nu areușit să își îndeplinească în totalitate misiunea așa cum a fost gândită în urmă cu mai mult de jumătate de secol.

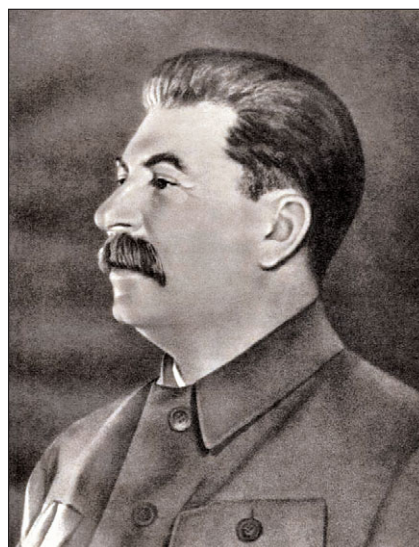
George DAMIAN

Românii timoceni la 1949 - lipsiți de dreptul de a-și juca hora

Problemele românilor timoceni aflați sub autoritatea sârbilor rămân aceleași indiferent de regimul politic - începând cu secolul al XIX-lea, trecând prin perioada Regatului Iugoslav, a Iugoslaviei comuniste și chiar și în prezent. Lipsa școlilor, a bisericilor, a publicațiilor - șicane în înființarea asociațiilor culturale, un ochi aspru din partea autorităților care nu văd bine nici un fel de încercare de păstrare a identității culturale.

Volumul „Schisma roșie. România și declanșarea conflictului sovieto-iugoslav (1948-1950)“ realizat de Florin Constantiniu și Adrian Pop ne rezervă o surpriză neașteptată: la pagina 216 conține un raport din 16 iunie 1949 al ambasadorului român la Belgrad Teodor Rudenco, pe marginea „conferinței muncitorilor publici, politici și culturali a românilor din RPF” publicate în ziarul Libertatea din 12 iunie 1949 - raport prezentat în rândurile următoare. Situația românilor timoceni din Iugoslavia în perioada comunistă este extrem de puțin cunoscută: accesul de două ori dificil la arhivele de la Belgrad - o dată din cauza limbii și a doua oară din cauza autorităților sârbești - face ca această perioadă să fie practic necunoscută. Însă și arhivele românești adăpostesc surprize plăcute.

Raportul ambasadorului Teodor Rudenco se încadrează perfect pe linia „condamnării titoismului” de la Belgrad - în mare vogă pe atunci la București, de vreme ce tocmai Gheorghe Gheorghiu Dej a adoptat rolul de trompetă a Moscovei în condamnarea „devierii” lui Iosip Broz Tito. Însă dacă îndepărtăm balastul condamnării titoismului (absolut necesar pentru ca ambasadorul să-și păstreze postul în acea perioadă) rămân o sumă de informații cât se poate de relevante. Practic ambasadorul român realizează o radiografie aproape completă a situației românilor timoceni. Trebuie notată mai ales partea finală a raportului lui Teodor Rudenco care remarcă „sârbizarea” românilor din Valea Timocului, deznaționalizarea lor și controlul cât se poate de strict impus de autoritățile sârbești de la Belgrad. De exemplu românii din Valea Timocului nu puteau să-și organizeze horele duminicale fără să aibă aprobare de la miliția sârbă - iar uniunile și asociațiile culturale românești au fost desființate.

Stalin, „tătucul popoarelor”

În studiul introductiv al volumului amintit, Florin Constantiniu remarcă faptul că ruptura dintre Tito și Moscova nu a fost ceva brusc și neașteptat - ci a fost o urmare logică a unei serii de evenimente. Printre proiectele de organizare a regiunii balcanice de după cel de-al doilea război mondial Belgradul a susținut inclusiv o variantă prin care orașele Timișoara și Reșița ar fi trebuit să fie anexate de Serbia. În ianuarie 1945 liderul comunist de la Belgrad Andrija Hebrang i-a cerut lui Stalin „alipirea teritoriului românesc din zona Timișoara, inclusiv orașul Timișoara. Hebrang argumentează cererea prin faptul că această zonă este un județ populat exclusiv de sârbi. Orașul Timișoara a fost locuit mai ales de germani și acum de asemenea poate fi cedat Iugoslaviei. (...) Hebrang solicită de asemenea schimbarea frontierei României în zona orașului Reșița, întrucât în acest oraș aflat pe teritoriul României, la 20 de km de frontiera cu Iugoslavia sunt uzine metalurgice absolut necesare Iugoslaviei”.

Cristina ȚINEGHE

Raportul Rudenco - „sârbizarea și titoizarea românilor”

Câteva comentarii și observații pe marginea „conferinței muncitorilor publici, politici și culturali a românilor din RPF” publicate

în „Libertatea” din 12 VI 1949

1) Trecând peste faptul că „conferința” a fost deschisă și „salutată” de reprezentanți oficiali iugoslavi, delegați ai centrului pentru Voevodina, în majoritate sârbi sau neștiutori de limbă românească (directorul liceului de ex.) aproape toți „reprezentanții” vieții publice, politice și culturale din Voevodina

pentru români sunt sau din Belgrad (Popin Andrei, Vasile Popa, Aurel Gavrilă) sau ... din Coștei (Gaico Eva, Visu Ilie, Bîlicea Cornel, Ion Sârbu). De nici o altă localitate românească (și sunt zeci de sate curat românești) nu se pomenește în afară de Virșet, colonizat în ultimii ani numai cu sârbi.

În orice caz, adunătura pare să fi fost

strânsă la comandă numai din Belgrad, Vârșet și Coștei, fără participarea reprezentanților adevărați din satele românești (Uzldin, Voevodinți, Novo-Selo etc.)

2) Cine sunt reprezentanții „adevăruții și moralei comuniste” din scrisoarea către radio-urile românești, prezenți la conferință și acei care au vorbit și iscălit scrisoarea?

a. Mihai Avramescu, redactorul revistei în limba română „Lumina” care reproduce traducerea discursurilor sârbești atâtătoare și a articolelor din „Borba”. Este fost învățător trimis de regimurile reacționare românești de pe vremuri (935-36) pentru a infiltra o politică imperialistă, fascistă și un timp legionară a cercurilor conducătoare de atunci. Astfel în zilele lovirii legionare el a îmbrăcat uniforma verde, procura și difuza broșuri și portrete ale conducătorilor legionari. Mai târziu același lucru îl făcea pentru germanii ocupatori ai Serbiei și Voevodinei afișând portrete de ale „fuhrerului” în școală și învățând pe copiii ce i-au fost incredințați să cânte marșuri nemțești și ocazionale dintre care unele ce rimau în „Stalin... Kremlin” și alte baliwerne belicoase. A terminat prin apel și strângerea unui grup de „voluntari” români în fruntea cărora a plecat să lupte peste Nistru. (E drept că „voluntarii” aceștia s-au risipit pe drum, iar el s-a întors curând împins de ... lașitate, nu de conștiință). După eliberare a fost îndepărtat de la învățământ de conducerea locală românească (Lupșici) dar imediat s-a angajat prin Belgrad și Novi Sad în activitatea „politică”, „publică” și „culturală” ca salariat al noilor stăpâni. Ca atare participă activ la serbizarea și titoizarea românilor din Banat.

Spioni și șantaj

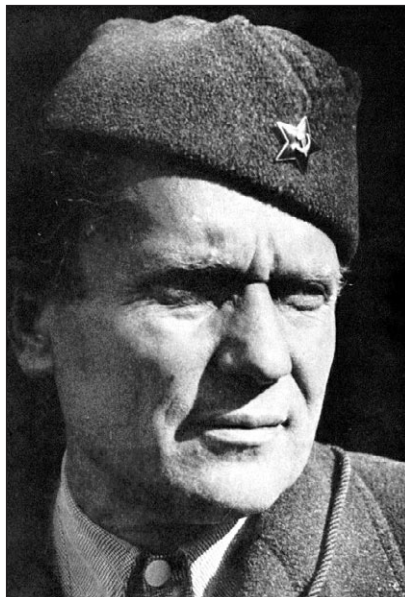
b. Aurel Gavrilă, student - scriitoras pretins, căci în realitate este agentul „secret” al UDDBA-ei (serviciul secret iugoslav, n.red.) încă înainte de rezoluție. Ca atare a fost trimis să se infiltreze în Ambasada noastră din Belgrad pentru a spiona și informa direct pe Rancovici. Alungat și izolat după primele încercări de manevrare, a continuat totuși să acosteze pe stradă pe funcționarii ambasadei încercând în numele „socialismului” să-i recruțeze în serviciul UDDBA-ei pentru informarea lui Rancovici. Nu s-a eschivat de la cele mai josnice încercări de șantaj, amenințări etc. specifice stăpânilor săi de la UDDBA. Nu duce nici o altă activitate „publică” sau „culturală” pe tărâmul românesc. În restul timpului liber urmărește pe colegii lui, studenți patrioți.

c. Vasile Popa, tânărul absolvent al liceelor, scos pentru incapacitate de la ora-radio a pionierilor, menținut la revista „Knijevme

Novine” a societății scriitorilor unde „informează” redacția asupra mișcării literare românești din RPR și unde „n-a reușit” să publice nimic despre realizările noastre. Sub acest pretext este „trimis” să ia contact cu Ambasada noastră. De altfel e bun și intim prieten al lui A. Gavrilă și cunoaște la perfecție activitatea „secretă” de agent al UDDBA-ei. Ca om de încredere al stăpânirii, a prezidat ultimul congres al uniunilor culturale românești din Voevodina, după care a urmat dizolvarea acestor organizații și înglobarea lor în Frontul Popular împreună cu celelalte societăți culturale ale naționalităților asuprite (ungară, slovacă) din Voevodina, toate sub dominația, „tutela și comanda” sârbească din Novi Sad. A refuzat să se întoarcă profesor de limba română în satul lui natal sau Vârșet, considerând că așa ceva n-are nici o perspectivă în viitor, că numai la Belgrad și prin fuziune cu sârbii el poate să-și facă carieră.

d. Popin Andrei, este omul de încredere a Direcției de Informații de pe lângă președinția Consiliului sârbesc. Ca atare este atașat pe lângă radio-emisia românească la Belgrad, cenzurează și taie tot ce se referă pozitiv la RPR, redactează mai toate articolele de fond radiodifuzate anonim în românește din Belgrad. Urmărește pe colaboratorii din subordine, reușind să obțină unele arestări, între care și a unei cetățene române de la radio, pentru simplul motiv că s-ar fi întâlnit în timpul conferinței dunărene cu un vechi cunoscut din țară. E o lichea căreia îi place câteodată să jongleze afirmând că știe ce-l așteaptă, odată ce dreptatea poporului iugoslav va triumfa, dar că până atunci împarte el „dreptatea”. Are un trecut obscur și colaboraționist.

Ceilalți toți sunt necunoscuți, anonimi etc.

Josip Broz Tito

Problemele românilor timoceni

3) Fără îndoială că întreaga această „haită” urmărește pregătirea unei atmosfere pentru arestările bunilor români din Iugoslavia și eventual înscenarea unui proces contra acestora și, în primul rând, contra deputaților arestați Lupșici, Florea Traian și alții.

E de notat că nici lichelele de la această „conferință” n-au îndrăznit să pomenească numele celor arestați și în genere oficialitatea n-are curaj să aducă aceasta, și mai ales adevăratele motive, în fața opiniei publice românești.

Și adevăratele motive sunt multe:

Satele românești nu aprobă politica clicii titoiste și a reprezentanților săi în satele acestea.

Satele românești sunt pentru prietenia cu URSS și pentru relații frățești cu poporul român din RPR.

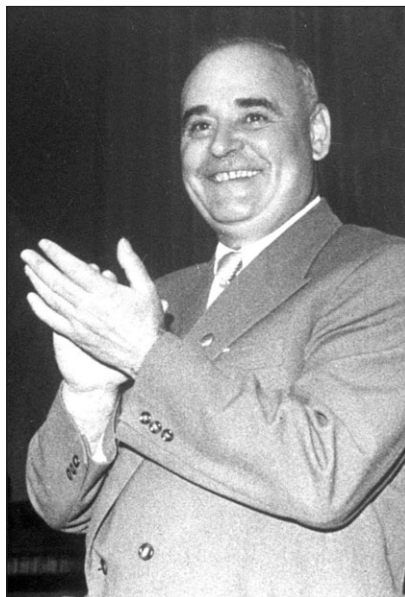
Satele românești rezistă la politica oficială de sârbizare și nu aprobă dizolvarea și oprirea activității societăților (uniunilor) culturale românești. (Azi n-au voie să facă horă fără autorizația prealabilă a miliției sârbești).

Satele românești protestează că li se scoate limba românească din relațiile cu autoritățile locale, că s-au dat jos firmele românești de la primărie, că sigiliile românești au fost înlocuite cu cele sârbești etc.

Satele românești resping zvonurile lansate de provocatori titoiști sârbi despre apropiata creare a celei de-a șaptea republici în Iugoslavia „Voevodina Mare” cu Reșița și Timișoara. Deci palavrele lui Avramescu, Popin, Gavrilă etc. nu reprezintă opinia publică și culturală românească din Voevodina.

București 16.06.1949

(Intertitlurile aparțin redacției „Contact”)

Gheorghe Gheorghiu Dej

Cum se încearcă falșificarea originii Românilor Timoceni

Problema românilor timoceni s-a aflat în atenția Bucureștilui de foarte multă vreme - drept dovadă articolul „Cum se încearcă falșificarea originii Românilor Timoceni” apărut sub semnătura lui A. Andrei în revista „Timocul” din anul 1938 pe care îl puteți citi în rândurile ce urmează. Am păstrat ortografia epocii - care conferă un inconfundabil aer de autenticitate textelor din perioada interbelică.

Articolul amintit - trecând peste stilul pe alocuri patetic, o altă marcă a perioadei - este structurat pe două părți. În prima parte este lansată ideea unui generos „comisariat” pentru românii uitați din afara granițelor țării - în vreme ce în partea a doua ne este prezentat un caz de încercare de falsificare flagrantă a istoriei românilor de la sudul Dunării.

„Comisariatul” pentru „românii de pretutindeni” va prinde formă abia peste 60 de ani sub denumirea de „Departament pentru Relații cu Românii de Pretutindeni” - interludiul perioadei comuniste abătute asupra României a anulat acest proiect pentru mai mult de jumătate de secol. Însă trebuie remarcată ideea de bază formulată încă din 1938: organizația dedicată românilor de pretutindeni urma să le sprijine acestora dreptul fundamental de a-și păstra cultura prin intermediul școlii și bisericii. Cât despre încercarea de falsificare a istoriei

românilor timoceni aceasta venea la 1938 din partea primarului Vidinului, dr. Boncev care publica un volum care nu poate stârni decât râsete prin originalitatea sa dusă la extrem. Dr. Boncev susținea că românii din valea Timocului bulgăresc ar fi bulgari emigrați în România din cauza turcilor și reîntorși în a doua jumătate a secolului al XIX lea - tot sub stăpânire turcă! - însă îmbogății cu un „jargon vlaho-bulgăresc”. Modelul este același ca în toate celelalte încercări de falsificare a istoriei: românii sunt de fiecare dată veniți de undeva de-aiurea și nu au nici o legătură cu teritoriul pe care îl locuiesc. A doua componentă a falsificării: românii nu vorbesc în nici un caz limba română și „jargoane” sau orice altceva. Trebuie remarcată și nota de final a articolului din 1938 care menționează faptul că autoritățile bulgărești îi persecutau pe românii timoceni care ascultau emisiunile Radio București sau discuri cu muzică românească. Evoluția tehnicii și sprijinul pe care acesta îl furnizează în păstrarea unei culturi a dat fiori încă din 1938 - însă este greu de crezut că în condițiile existenței internetului și Uniunii Europene va putea cineva să blocheze inițiativele actuale de păstrare a identității românilor de la su de Dunăre.

Cristina ȚINEGHE

Un comisariat pentru românii de pretutindeni

Nu vrem să polemizăm, dar încercarea este prea gravă, ca să fie trecută cu tăcerea.

În timp ce minoritățile dela noi se bucură de deplină libertate în ce privește întrebuințarea limbii lor materne, având școlile și bisericile lor pentru a fi păstrată ființa lor etnică, românii timoceni nu au nici una din aceste libertăți. Ei nu au nici școli și nici biserici românești. În timp ce statul nostru poartă o deosebită grijă și tratament minorităților dela noi din țară, căutând a veghea la drepturile lor acordate prin tratatele internaționale să nu fie cu nimic știrbite. Românii timoceni și în general toți Românii de peste hotare sunt sortiți să-și ducă viața amărâtă sunt atacați direct în ființa lor etnică, crezându-i o pradă ușoară pentru desnaționalizare și asimilare în masa majoritară.

Și dacă o mână de ajutor nu li se poate da direct la fața locului, credem că problema lor trebuie ridicată, cel puțin aci în țară, la

rangul de problemă de stat. Această problemă se impune imperios, ținând seama de timpurile pe care le trăim. Ea trebe tratată de conducătorii statului nostru paralel cu problema minorităților dela noi. Din moment ce sa judecat că pentru minoritățile noastre este bine să avem un Comisariat oficial care să le îngrijească, cu atât mai mult se impune înființarea unui alt Comisariat paralel, care să se ocupe de soarta fraților noștri dragi rămași peste hotare.

În primul rând acest comisariat ar urma să facă o numărătoare precisă a tuturor fraților noștri de peste hotare, să-i știe unde se găsec și cum trăiesc, urmând ca ulterior, pe căi diplomatice să se încerce, de va fi posibil să se vină în ajutorul lor pentru a le salva ființa etnică prin deschideri de școli și biserici românești.

Credem că acordarea acestor drepturi românilor de peste hotare nu ar putea știrbi cu nimic relațiile și amicitțiile pe care le avem cu țările limitrofe, în care avem frați de ai noștri, măsura ne având la bază nimic subversiv, ba din contră, aceste nuclee de români, cultivate acolo unde se găsec, ar

constitui bastioane și mai puternice pentru strângerea și adâncirea și mai mult a relațiilor și amicitțiilor ce le avem cu vecinii noștri. De altfel măsura nu ar fi de cât una de echitate și umanitate ce vecinii noștri ar acorda-o fraților noștri dela ei, așa cum Statul nostru le-a acordat-o conaționalilor lor de la noi.

Dar în timp ce vorbim de aceste desiderate, viața își deapănă firul ei și realitatea ne înfățișează situația fraților noștri de peste hotare, cât se poate de tristă.

Am spus mai sus că ei sunt lipsiți de cele mai elementare mijloace de a-și putea conserva ființa lor etnică - școală și biserică românească. Nu mai vorbim de faptul că ei nu au nici dreptul de a se asocia în societăți culturale, de a-și tipări cărți, ziare și reviste în limba lor și de a avea bibliotecile lor.

Falsificarea

Astfel dezarmați însă, ei sunt supuși de vecinii noștri presiunii desnaționalizării și asimilării. Și este păcat să fie lăsați în voia soartei deoarece procesul se petrece sub ochii noștri, în imediata vecinătate a granițelor țării

noastre, sub ferestrele noastre. Mijloacele de desnaționalizarea lor sunt diferite. Ne vom referi însă la unul întrebuițat contra românilor din Bulgaria.

De curând ne-a căzut în mână o carte cu titlul: „Satul Bregova, azi și în trecut“, scrisă de faimosul Dr. Bonceff din orașul Vidin, primarul orașului, unul din cei mai mari inamici ai românilor timoceni, deși sovinișmul lui bulgăresc nu cadrează cu concepțiile lui politice, fiind cunoscut de toți ca comunist convins.

Ținem să apreciem dela început că Bregova este cea mai mare comună din jurul Vidinului, având o populație de peste 6.000 de suflete, curat românească.

Totuși, Doctorul Bonceff, în cartea sa, după o serie de considerațiuni de ordin: geografic, sociologic și economic, trece la scopul urmărit de cartea sa, anume să descrie trecutul comunei, adică să facă și istorie. La acest capitol după ce face filosofia vieții omului primitiv, ajunge la epoca romană, afirmând că la începutul erii noastre și până la venirea bulgarilor în peninsula balcanică, pe locul unde se află azi comuna Bregova, romanii au avut o citadelă pentru apărarea drumului care ducea dela Dunăre pe valea Timocului spre marea Egee și Adriatică. Despre această citadelă și despre drumul roman care trecea pe aci ne vorbesc și azi ruinele fortăreței, care se găsesc în partea de apus a satului precum și ruinele podului de peste râul „Timoc“ din dreptul satului.

Pe de altă parte, tot în aceea carte, găsim și afirmația că în jurul citadelei s-a format încă de la începutul ocupației romane o puternică așezare de oameni, lucru pe care noi nu-l contestăm, aceasta fiind ceva normal, fiindcă în politica lor de romanizare a provinciilor Imperiului, romanii au procedat la fel în toate ținuturile stăpânite de ei.

Dar din toate aceste afirmațiuni mai ajungem la concluzia că din moment ce locul unde azi se află comuna Bregova, în timpul romanilor era o așezare militară dublată de una civilă și din moment ce și azi găsim acolo numai români curați, acești români nu pot fi altceva decât urmașii acelor romani dela începutul erii noastre, care au fondat această așezare și că de atunci până azi pământul pe care trăesc și pe care l-au lucrat cu sudoarea frunții lor le-a aparținut numai lor. Dealtfel credem că aceeași origină o au toate așezările de români din Valea Timocului și dreapta Dunării.

Însă onorabilul nostru doctor nu vrea să fie de aceeași părere cu noi. Domnia Sa vine deodată să afirme că prin secolul al 7-lea d.Hr., secol care coincide cu venirea bulgarilor în peninsula balcanică, pe valea Timocului s-ar fi întâmplat o inundație catastrofală - potopul (pag. 86) și că toate așezările de pe acolo, împreună cu oamenii cu tot (care oameni credem că erau romani sau români, puteți să le spuneti cum doriți) au fost rase de pe fața pământului.

Fugiți de turci - întorși de dragul turcilor

În locul lor încep să vină și să se așeze hoardele de bulgari din principatele bulgărești din Transilvania (!?) și satul devine bulgăresc iar locuitorii bulgari. Și așa a fost tot timpul dominației bulgare până la venirea turcilor în sec. al XIV lea. Acum se întâmplă altă nenorocire. Bulgarii de aici, de frica turcilor își iau lumea în cap și fug care încotro văd cu ochii: unii în Serbia, alți în România, Ungaria și chiar în Rusia, ca să scape de robie (pag. 88).

După ce au stat mai multe zeci sau sute de ani în aceste țări „bulgarilor“ din comuna Bregova le-a venit dor de satul lor natal și în timpul lui Husein Pașa (cartea nu arată în ce an a domnit acest Pașe turcesc la Vidin) au început să se întoarcă pe la vetrele lor.

Și iată ce ne spune acum savantul nostru doctor (cităm textul din cartea D-sale pag. 88 și 89):

„Printre primii locuitori ai satului Bregova, în timpul domniei loiale a lui Husein Pașa încep să se întoarcă din Ungaria, din România și din Rusia unii dintre primii emigranți care nu au putut să mai suporte robia de acolo (!?) și pe care dorul de libertate i-a împins spre vetrele lor natale s-au întors și au format mahalaua (cartierul) de Nord al comunei Bregova, care a fost separată de cea dela Sud de piața actuală a satului. Acești coloniști (!?) se numeau «țărăniști» pentrucă unii din ei veneau din România și vorbeau un jargon Vlaho-bulgăresc“, care s-a păstrat și până acum.

Tot pe vremea aceea, prin prima jumătate a secolului trecut (deci Husein pe atunci trebuie să fi fost Pașe la Vidin) au început să se întoarcă emigranții și de pe valea Timocului, care nu au putut să se împace cu măsurile de împilare a sârbilor, care au vrut să-i facă să se creadă drept sârbi. Ei s-au intercalat între primele două grupuri și au servit ca legătură a lor...”

Din cele citate se poate vedea că se

recunoaște că locuitorii satului Bregova vorbesc românește, însă nu chiar românește, ci un jargon Vlaho-bulgăresc, la care s-a ajuns așa cum ne arată dl. Dr. Bonceff în teoria sa ciudată.

Și este cu atât mai ciudat, când te gândești că toți acești „bulgari“ întorși din: Ungaria, Serbia, Rusia și România nu știau să mai vorbească de cât românește și se numeau țărăniști, adică veniți din Tară, care la timoceni înseamnă numai România, ca și când și în Ungaria și în Serbia și în Rusia se vorbește numai românește (!?).

Am spus dela început că nu vrem să polemizăm, însă am vrut să arătăm opiniei publice române metodele pe care le întrebuintează oamenii de știință bulgari pentru ca prin tot felul de mistificări ale adevărului să poată să inducă în eroare pe bietii români timoceni, făcându-i să creadă că nu sunt români, ci descendenții hunilor sau mai știu ce alte hoarde.

Deci în aceasta constă atacul ce se dă fraților noștri de peste hotare și în special celor de pe valea Timocului de elementul majoritar în mijlocul cărora trăesc, care încearcă desnaționalizarea lor prin toate mijloacele posibile.

Și își închipue ori și cine ce poate deveni cu timpul sufletul acestor frați ai noștri, neajutați de nimeni în lupta lor de conservare etnică, lipsiți de școală și biserică românească, care să le lumineze mintea și inima.

Se impune așa dar ca Tara-mamă să le vină în ajutor cu un ceas mai devreme pentru a-i salva dela o pieire sigură, care ar fi o mare pierdere pentru neamul românesc.

A. ANDREI

Din sursă sigură aflăm că autoritățile bulgare din Vidin au pornit în ultimul rimp să persecute pe acei români ai noștri de acolo care având aparate ca radio ar fi vrut să prindă postul București sau pe acei care au patefoane și încearcă de a utiliza plăcu cu cântece românești.

(Intertitlurile aparțin redacției „Contact“)

Bănescu îi vrea sub aripa sa pe românii de pretutindeni

Președintele României, Traian Bănescu, a trimis pe 10 aprilie 2007 Parlamentului României, cererea de reexaminare a Legii privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, se arată într-un comunicat al Președinției. Președintele Bănescu a solicitat Parlamentului reexaminarea Legii pentru românii de pretutindeni transmise spre promulgare, în sensul modificărilor arătate, urmând ca Parlamentul să decidă forma finală a acesteia.

Legea primită spre promulgare are ca obiect de reglementare drepturile și sprijinul acordat românilor din afara frontierelor de stat ale României, precum și trecerea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni din subordinea Ministerului Afacerilor Externe în subordinea Cancelariei Primului-Ministru. Actul normativ, se arată în cererea de reexaminare, „ar trebui să clarifice instituțiile care se ocupă de relația cu românii de pretutindeni. Structura existentă a organismelor și organizațiilor guvernamentale care se ocupă de „românii de pretutindeni“ este, în momentul actual, stufoasă și neclară în ceea ce privește atribuțiile pe care aceste organisme le au în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni“.

Neclarități birocratice

Președintele Bănescu a reamintit Parlamentului că, în prezent, există un Departament pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, un oficiu guvernamental (Oficiul pentru gestionarea relațiilor cu Republica Moldova - în cadrul Cancelariei Primului Ministru), 5 direcții de specialitate (Direcția pentru Românii din Vecinătate și Balcani; Direcția pentru Originarii din România, Direcția Cooperare cu Republica Moldova - în cadrul MAE; Direcția Protecția Drepturilor Cetățenilor Români care Lucrează în Străinătate - în cadrul Ministerului Muncii, Solidarității și Familiei; Direcția Românii din afara țării - în cadrul Institutului Cultural Român), un compartiment de specialitate în cadrul Ministerului Educației și Cercetării și un birou pentru cetățenie în cadrul Ministerului Justiției. De asemenea, în coordonarea MAE se afla și Centrul „Eudoxiu Hurmuzachi“ pentru românii de pretutindeni, iar în coordonarea MEC se află Institutul Limbii Române. Bănescu a apreciat că „o

soluție viabilă pentru funcționarea operațională a acestor structuri ar putea fi comasarea lor sau organizarea acestora într-o singură instituție guvernamentală, obținând astfel, simplificarea sau eliminarea birocratiei și existența unei instituții care poate funcționa optim, la standarde calitative ridicate“.

De asemenea, în cerere se amintește că articolul 7 din Constituția României prevede că „Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt“, iar Președintele României reprezintă Statul român, așa cum statuează Constituția României în art. 80 alin.1. Or, Legea transmisă spre promulgare nu conține nicio dispoziție referitoare la atribuțiile Președintelui României din prisma legăturii acestuia cu românii de pretutindeni. Acesta este ales prin vot de către toți cetățenii români, care trebuie să beneficieze de protecția conferită și de art. 17 din Constituția României, care prevede că „Cetățenii români se bucură în străinătate de protecția statului român și trebuie să-și îndeplinească obligațiile, cu excepția aceluia ce nu sunt compatibile cu absența lor din țară“.

Congresul românilor de pretutindeni la Cotroceni

Astfel, se mai arată în cererea trimisă Parlamentului, Președintele asigură, în colaborare cu direcția de profil din Ministerul Afacerilor Externe, legătura cu comunitățile românești din străinătate: „Legea supusă promulgării goleşte de conținut atribuțiile Președintelui față de românii de pretutindeni. În acest context, considerăm că ar fi esențial ca organizarea Congresului Românilor de Pretutindeni să fie sub patronajul Președintelui României și nu sub cel al Parlamentului României, cum prevede prezenta lege, la art. 7“. În ceea ce privește instituirea Consiliului Românilor de Pretutindeni, șeful statului consideră că acesta ar putea avea stabilite atribuții care să privească funcționarea și dezvoltarea sprijinului acordat românilor de pretutindeni: „Crearea acestui organism doar pentru organizarea Congresului anual al Românilor ar putea deveni o atribuție în cadrul unei instituții deja existente, care are alocate fonduri de la bugetul de stat. Crearea acestei instituții ar putea fi organizată din reprezentanți ai românilor din diaspora, și ar putea să fie, de asemenea, un for intern al celor care trăiesc și muncesc în afara frontierelor de stat ale României, apărându-le drepturile și interesele“.

Totodată, în cererea trimisă Parlamentului, se precizează că preluarea Centrului „Eudoxiu Hurmuzachi“ de către Cancelaria Primului Ministru nu este oportună, pentru că acest centru a fost creat în coordonarea Ministerului Afacerilor Externe, fiind în permanentă legătură cu Departamentul Românilor de Pretutindeni. „Aducerea Centrului „Eudoxiu Hurmuzachi“ pentru Românii de Pretutindeni, în coordonarea Ministerului Educației și Cercetării ar însemna reluarea activității educaționale în sprijinul românilor din afară, cercetarea în domeniul protejării vorbitorilor de limbă română și sprijinirea școlilor românești din afară. Totodată, scopul acestui centru nu va mai fi privit de alte autorități altfel decât, din prisma rolului său, de susținător al învățământului în limba română și în afara granițelor geo-fizice ale României“, se arată în solicitarea trimisă Legislativului de către șeful statului.

Voronin atacă Europa cu limba moldovenească

Într-un document confidențial, trimis recent de cancelaria președintelui comunist de la Chișinău, Vladimir Voronin, către reprezentanțele diplomatice ale Republicii Moldova din țările Uniunii Europene, este dispusă înlocuirea cât mai rapidă a limbii române cu „limba moldovenească”, în dialogul direct cu instituțiile comunitare și autoritățile țărilor de reședință. În încercarea de a profita de legislația avansată a Uniunii Europene în domeniul protecției drepturilor omului și a drepturilor lingvistice, administrația prezidențială a Republicii Moldova a cerut diplomaților moldoveni acreditați pe lângă organismele comunitare de la Bruxelles, precum și în țările membre ale Uniunii Europene, să folosească în mod exclusiv sintagma de „limbă moldovenească”, în activitatea lor.

Fortând mâna Europei

Documentul confidențial trimis conducerii Ministerului Afacerilor Externe și al Integrării Europene (MAEIE) al Republicii Moldova prevede sancțiuni pentru diplomații moldoveni ce nu se vor conforma noii dispoziții prezidențiale. Credincios strategiei sovietice de inventare a unui „popor moldovenesc” și a unei „limbi moldovenești”, președintele comunist de la Chișinău, Vladimir Voronin, nu este la prima încercare de a forța autoritățile comunitare europene să recunoască existența „etniei moldovenești”, ca fiind separată de poporul român.

Conform unor surse diplomatice moldovenești, opoziția manifestată de unii membri ai corpului diplomatic și consular al Republicii Moldova, acreditat în țările Uniunii Europene față de noile cerințe comuniste a fost aspru sancționată, inclusiv prin drastice reduceri salariale. Principalele ambasade ale Republicii Moldova vizate în documentul remis MAEIE de la Chișinău sunt cele din Belgia, Franța, Marea Britanie, Germania, Italia, Ungaria, precum și reprezentanțele acreditate ale Moldovei pe lângă Uniunea Europeană și NATO.

Conducerilor acestor reprezentanțe diplomatice li se cere să comunice în regim de urgență autorităților din țările gazdă despre folosirea exclusivă a „limbii moldovenești” în redactarea corespondenței oficiale a ambasadei respective sau a documentelor bilaterale pe care oficialii de la Chișinău le vor încheia. Pentru impulsivitatea „revigorării limbii naționale moldovenești în mediile oficiale europene”, după cum este specificat în document, administrația prezidențială condusă de comunistul Voronin a dispus ca Academia de Științe a

Republicii Moldova, Ministerul Educației și Tineretului, precum și Ministerul Culturii și Turismului să pună la dispoziția ambasadelor, în vederea difuzării gratuite către instituțiile politice comunitare sau naționale din țările europene, dicționare de „limbă moldovenească” și diferite lucrări prin care este demonstrată existența „limbii moldovenești”.

Favorizarea ONG-urilor de stat

Conform aceluiași surse, ambasadele vizate au obligația să faciliteze relațiile dintre organizațiile non-guvernamentale ce au ca obiect de activitate protejarea „etniei moldovenești” din Republica Moldova, Ucraina sau alte țări ale spațiului ex-sovietic, cu instituțiile comunitare europene abilitate să ofere asistență financiară și juridică în domeniul protecției drepturilor lingvistice și ale minorităților naționale.

Documentul, clasificat drept confidențial, nominalizează ONG-urile ce vor avea prioritate în eforturile diplomației moldovenești, și anume: Societatea Culturală Moldo-Letonă „Dacia”, „Centrul Cultural-Instructiv Moldovenesc din orașul Moscova”, „Organizația Internațională a moldovenilor din Regiunea Cernăuți” și „Asociația Național-Culturală a moldovenilor din Ucraina”. O altă sarcină trasată diplomaților moldoveni acreditați la Bruxelles este inițierea unor procese, la nivelul instituțiilor europene, pentru condamnarea României de către justiția europeană, acuzată de interzicerea activității Asociației „Comunitatea Moldovenilor din România”, precum și de deznaționalizarea etnicilor moldoveni din România, într-un număr de peste 10 milioane,

conform declarațiilor publice ale liderului rusofon Vladimir Voronin.

Centre culturale moldovenești

„În ciuda faptului că Republica Moldova este, conform statisticilor internaționale, cea mai săracă țară a continentului european, președintele Vladimir Voronin a mai cerut ambasadorilor Republicii Moldova în Uniunea Europeană să intensifice eforturile pentru deschiderea unor „centre culturale moldovenești” în capitalele europene, centre care să organizeze cursuri de „limbă și istorie moldovenească”.

Noua ofensivă la nivel european împotriva limbii române, inițiată de generalul în rezervă al Ministerului de Interne al URSS, Vladimir Voronin, este parte integrantă a strategiei conducerii comuniste de la Chișinău de deznaționalizare a populației românești din stânga Prutului, mulți fiind cetățeni cu drepturi depline ai României, stat membru al UE și NATO.

Conform datelor neoficiale citate de președintele român Traian Băsescu, în acest moment există aproximativ 800 de mii de cereri pentru cetățenie română din partea locuitorilor Republicii Moldova.

Profitând de lipsa unei politici comune a blocului comunitar față de Republica Moldova, liderii politici rusofoni de la Chișinău au respins inițiativa părții române de a deschide două consulate la Bălți și Cahul, preferând să inaugureze un „Centru comun de solicitare a vizelor”, deservit de ambasada maghiară din Republica Moldova, și care va elibera vize cetățenilor moldoveni doar pentru Austria, Ungaria, Slovenia și Letonia.

Citând declarațiile diplomaților maghiari implicați în conducerea noului centru, această instituție unică pentru diplomația UE va folosi în activitatea sa „limba moldovenească”. Surse diplomatice moldovenești au declarat, sub protecția anonimatului, că acceptarea de către organismele europene și internaționale a „limbii moldovenești” reprezintă „o adevărată obsesie” a membrilor conducerii comuniste rusofone de la Chișinău.

Mihai ISAC (Atac)

Românii din Bulgaria cer sprijinul Consiliului Europei

Minoritatea românilor din Bulgaria numără oficial 150.000 de suflete, iar neoficial, peste 250.000, dar din păcate, la această oră, nu este recunoscută ca minoritate națională de către statul bulgar, cu toate că țara vecină a aderat la Uniunea Europeană, unde drepturile minorităților sunt respectate cu strictețe. Efectul? Românii nu au școli, biserici, spațiu de emisie la radio-tv în limba română și nici sprijin de la statul bulgar, pentru a-și păstra identitatea, limba și obiceiurile. Astfel, procesul de asimilare de către populația majoritară se desfășoară cu repeziciune, iar la ora actuală, mulți români au nume bulgărești. Din această cauză, românii din Bulgaria sunt foarte nemulțumiți, iar demersurile lor către autoritățile bulgare au rămas, de cele mai multe ori, fără efect. Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria (UERB) a trimis o scrisoare deschisă Consiliului Europei și guvernelor de la Sofia și București, pentru a da glas situației tragice în care ei se află și pentru a solicita sprijin.

„Nu am primit decât tăcere de la statul bulgar!”

„Ne adresăm dumneavoastră cu respect și vă supunem atenției punctul nostru de vedere cu privire la situația populației românești, așa-numita „vlahă” și aromânilor ce locuiesc în Bulgaria. Trebuie să amintim că toate țările balcanice s-au format în ideea monoetnicității. Principiul „un stat, o limbă, o credință” nu a fost însă conform cu realitatea. Acest principiu a creat oficialilor statelor impresia că minoritățile naționale trebuie asimilate, iar această atitudine poate fi observată cu ușurință în cazul nostru, al românilor (vlahilor) din Bulgaria”, se arată în scrisoare.

Românii locuiesc în regiunea care, din punct de vedere istoric, a făcut parte din teritoriul Daciei Aureliene (zona Vidinului, cu 32 de localități majoritar românești), precum și de-a lungul întregului mal drept al Dunării, de la Lom până la Silistra, în orașe ca Belene, Tutracan, Kozlodui, Pleven etc. UERB a făcut multiple demersuri spre a obține avizul autorităților bulgare pentru organizarea unor cursuri în limba română, în localitățile cu populație românească, în școlile aparținând sistemului național de învățământ. „Nu am primit decât tăcere și lipsă de reacții. Nici un rezultat concret, pozitiv”, a precizat I. F. Gheorghiev, președintele UERB. Românilor din Bulgaria nu li s-a alocat nici un spațiu de emisie radio-tv, la nici unul dintre posturile de radio sau televiziune din stat și nu au nici un

reprezentant al comunității în parlamentul bulgar, stare ce se răsfrânge în mod nefast asupra situației socio-culturale a etniei românilor în ansamblu.

Românii nici măcar nu figurează cu numele

Românii din Bulgaria solicită Consiliului Europei, în calitate sa de garant al multiculturalității, într-o Europă a națiunilor, să atenționeze autoritățile statului bulgar ca limba română să fie trecută în nomenclatorul limbilor oficiale din Bulgaria. Românii cer

serviciul religios în limba maternă, educația copiilor în limba părinților lor, fără îngrădiri din partea autorității statului, deoarece dreptul la libera exprimare în limba maternă nu le este asigurat românilor din Bulgaria. Începând cu anul 1933, etnicii români, creștini de rit ortodox, nu mai au posibilitatea să participe la Sfânta Liturghie oficiată în limba maternă (română). Este necesar pentru comunitatea românească, așa-zisă „vlahă”, din Bulgaria să fie recunoscută ca minoritate națională în cadrul statului democratic bulgar, împreună cu celelalte comunități, considerate doar „grupuri etnice” prin constituție, în strictă conformitate cu standardele Consiliului Europei. și un lucru foarte interesant: sistemul constituțional bulgar nu recunoaște statutul de „minoritate națională”, ci doar pe cel de „grup etnic”.

Atât în recensământul din 1992, cât și în cel din martie 2001, la criteriile „grup etnic” și „limbă maternă”, românii sau „vlahii” ori limba română nu figurează. „Suntem, cu alte cuvinte, înghesuiți la rubrica și «altii»”, susține Gheorghiev. După statisticile oficiale bulgare, românii din țara vecină depășesc 150.000 de suflete, fiind a doua minoritate națională ca importanță, după cea turcească, însă Gheorghiev a declarat că numărul real al românilor din Bulgaria depășește 250.000.

Gheorghe MIRON, ZIUA de Vest

